

Czasopismo San wychodzi w każdą niedzielę.

Przedpłata

zamiejscowa:	50 ct.	w mieście:	40 ct.
miesięcznie	kwartałnie 1 str. 35	kwartałnie 1 str. 20	
połrocznie 2 " 70	połrocznie 2 " 40		
rocznie 5 " 40	rocznie 4 " 80		

Numer pojedynczy 10 ct.

Listów niefrankowanych nie przyjmuje się.

SAN

Cena ogłoszeń:
10 centów od miejsca jednego wiersza dro-
bnym drukiem.
Przedpłate miejscową, z amieszczo-
waniem ogłoszenia
przejmuje:
Redakcyja, naprzeciw Starostwa w Przemyslu
na dole
Rękopisów nie zwracając się.

czasopismo społeczno-ekonomiczne.

W 51 LETNIA RÓCZNICE.

Rok jeden dopiero minął, gdy na całym obszarze ziemi polskiej w miarę, o ile to było dozwolone, obchodzono półwiekową rocznicę pamiętnej walki o niepodległość, tej epopei udającej, która blaskiem aureoli otoczyła spadającej nań. Jak przed pięćdziesięciu laty, tak i teraz rozbudził się entuzjazm narodowy, choć w odmiennym kierunku, bo dziś przekonał się, że porywy takie niezdolne do wyswobodzenia narodu z pod jarzma najeźdźców, tylko szkodę mu przyniosą, cofając go w tył. A jednak entuzjazm obudzony wspomnieniem przed pół wieku prowadzonej walki przekonał, iż choć pod wielu względami postęp u nas wielki, to pod jednym względem pozostał na tym samym stopniu, na jakim byli nasi ojcowie przed pięćdziesięciu laty. Walka wszczęta przez kilku rozgoryczkowanych młodych ludzi rozbudziła entuzjazm ogółu; naród cały stanął do broni, lecz w tej same chwili już i robak zwątpienia torował sobie drogę wśród serc ludzi. Porwano się do broni, wątpiąc zarazem, aby walka mogła doprowadzić do jakiegos rezultatu. Nawet wówczas, gdy obecne ludy ze zdumieniem patrzyły na te zapasy polskiego Dawida z mongolskim Goliatem, nie wierzone, aby szala zwycięstwa mogła utrzymać się po naszej stronie.

Tak w roku zeszłym znowu rzucano się do obchodu pięćdziesięcioletniej rocznicy, gorączkowo, mołnaby powiedzieć chorliwie, a jednak w tej samej chwili nie dowierzano, czy ten entuzjazm jest zapalem, czy z niego jakakolwiek odniesiemy korzyść. Nie myślano rzecz naturalna o innej korzyści, jak skupieniu ducha

narodowego, jak zmanifestowaniu, że możemy się nie zgadzać z zapłatowaniami poprzedniego pokolenia, lecz uznajemy jego szlachetne chęci, nie wypieramy się tego, co zrobiło. Chcąc to okazać, zamierzaliśmy uczcić tych bohaterów z pod Wawra, Stoczka, Ostrołęki lub okopów Warszawy, zamierzaliśmy tym weteranom którzy przelewając w młodości krew za wolność Ojczyzny, dziś w starości nie mają zapewnionego kawałka chleba, zapewnić kęs jego do śmierci, by nie potrzebowali oglądać się na miłosierdzie ludzkie, jak on żądać.

Podniesiono myśl utworzenia funduszu, z którego mogliby ci starcy czerpać środki do życia, a kraj cały przyklasnął tej myśli. Entuzjazm chwilowy obiecywał, iż zamiar wzniesiony stanie się czynem, tem bardziej, że tych weteranów tak jest niewiele, że kraj ofiarą na ich utrzymanie nie znajduje się bynajmniej.

Lecz cóż się okazało? Oto, że entuzjazm nie był prawdziwym zapalem, że jak nagle powzięto postanowienie, tak samo go nagle zapomniano. A jednak ci ludzie, nad którymi kraj zamierzał objąć pieczę, nie są młodzikami, co mogliby lata czekać nim słowo stanie się czynem. Ich życie już niedługie, wszak oni już przed pół wieku byli dziarskimi młodzianami, a dziś dobiegają kresu ziemskiej niety, trudno więc dłużej zwlekać.

Przed pięćdziesięciu jeden laty zwątpienie we własne siły i obojętność, zgubiło powstanie, dziś powtórzenie, i błądymy mogli coś dobrego zdziałać i równa obojętność, udaremnia najpikniejszych zamiar.

Rok już minął; tu i ówdzie zebrano jakki taki grosz na ten cel, w naszym mieście spoczywa on w kasie oszczędności, a dotąd nikt nie myśli na seryo, aby zająć się jego ściąganiem i użyciem na cel, na jaki był przeznaczony. W stolicy kraju we Lwowie miał

istnieć jakiś komitet, zajmujący się tą sprawą, lecz ani o nim samym, ani o jego czynnościach nikt nie wie nic zgoła. Czyżby miało być prawdą, że Lwów pod względem szybkiego stygnięcia wszelkiego zapalu produkuje całej Polse? Czyżby dalej było prawdą, że my od lat so nie nauczyliśmy się wytrwałości, że nawet zapomniałmy starej cnoty, uczczenia zasług dawniejszego pokolenia?

Nie chcemy wierzyć, iżby tak było i mamy nadzieję, że obecna rocznica przypomni te sprawy i nie da jej zasnąć, a życzymy sobie tego dla dobrej sławy imienia polskiego. Moje tych kilka słów sprawi, iż myśl patriotyczna na nowo podniesioną zostanie.

KORESPONDENCYA.

Sanok 28 listopada. — Przed tygodniem przybył tu urz. teatr pod dyrykcją p. Legutego, a pierwszy kilka przedstawień odbył na krótki czas do Zagorza. — Od dwóch lat już nie mieliśmy podobnych gości, jednak mimo to publiczność w malej liczbie ukazywała się na przedstawieniach. — Rzecz dziwna, że nawet wtedy, gdy towarzyszy wspomnianemu do ostatniego przedstawienia na dobiech tejże muzyki miejscowej, publiczności nie wiele się zaszło. Dla tego możemy, że to rzecz dziwna, ponieważ gdy przyjeżdża do wyboru komitetu tej orkiestry miejsckiej, jak to w poprzedniej korespondencji pisałem, to z powodu napływu osób, w sali magistratowej było ciasno, — gdy zaś obecnie trzeba było wydać i zł. na dobiech tejże muzyki, bardzo mało ilość tych panów pokazała się na przedstawieniu, — ba, nawet ten komitety, co prosił się niedługo, by go wybrano, nie zaszczulił swoją ważką osobą przedstawienia.

W poprzednim liście przytoczyłem doniesienie o czynnościach nowo wybranego komitetu. — Otóż komitet ukonstytuował się, wybrał przewodniczącego p. Witoszyńskiego, a moimemu rzec. śniadło, iż wybór ten był szczęśliwym. Mielibyśmy bowiem zaraz nawet dowód tego, gdyż p. W. zaprosiłszy ochotników muzykantów, w je-

BLADA ZOSIA.

Nowela

przez M. N.

(Dokładzenie.)

Nie minęło jednak pół godziny, gdy w sąsiednim pokoju z drugiej strony odmiennie, usłyszałem otwieranie drzwi, krzątanie i nawałotnia, tak zwykle w oberżach żydowskich, gdy nowy gość znajduje. Ha! widząc że za chwilę bardzo niebezpieczny, bo też najporządniejszy, a właściwie jedynie w miasteczku. Po chwili krzątanie ustało, a natomiast usłyszałem głos tego samego faktora, który przedtem konfiterował z p. Malskiej. Głos drugi kobiecy indagował go:

— Powiedz mi mój Aronku, po co przyjechała tu Malska? Miałeś znów swata tego swego gągalika?

Nu ja nie wiem, przecież ona mnie nie powie, po co przyjechała.

— A po co ciebie wołała? bo żeś był u niej, to powiedziała mi już służąca karczmarska.

— Ma różną sprawunkę, sumowatą się faktor.

— Fj Aronku! ona ci obiecała grube faktorne, żebyś nie zdradził sekretu, a ja się domyślam, o co chodzi! Powiesz o to bogatą przechrzestniczkę, ... a o to widzisz jakieś zblad.

Długo trwało przechrzestanie, nie brakło w niem ani pogruch, ani obietnic, ba, nawet najczystszych wyrazów, lecz Aron był niewzruszony, milczał na punkcie p. Malskiej i p. Flory, jak grób, nawet przysięgł się na wszystkie swoje dzieci, iż o niemoz nie wie. Jak to się ma spora kupka karbowanów, choćby dopiero w perspektywie!

Przyszedł uwierzono jednak, gdyż indagacja zaintensifowała się wnet w konferencyę, na której jedna strona postawiła zadanie, a druga nań się zgodziła, iż należy śledzić kroki p. Malskiej i bądź co bądź przeszkodzić, gdyby chciała zbliżyć Adolfa do Flory.

Ktożby mógł wątpić, iż sasiadka moja z lewą ręką, była p. Malska? Jakby na ironię, teren neutralny między dwoma wrogami obomai zajmowała go, którego lesem igrały dwie nieprzyjaciółki, myślałem, iż tu chodzi o Adolfa.

Przypadek, jaki wprowadził mnie w samą paszowicę tych dwóch smoków, uważałem w tej chwili za coś opatrznościowego, nieprzyjaciół walcących rozdziałem jakby umyślnie, aby móżd na obie operować strony. Postanowienie pozostał w miasteczku i obserwował zwłaszcza p. Malska, a nawet przeszkodzić jej planom strategicznym. Pod pozorem iż mam czynności w miasteczku, odprawiałm firmanta p. Rawskiego do domu.

Pierwszym krokiem było, iż dookazywałem się wyruszenia p. Malskiej na miasto, karzącem sobie przywódcę Arona. Jest on już powiernikiem stron walcących, dlategogoż zeń nie zrobić jeszcze powiernika strony interesowanej i zaszczytował tak nieprzyjaciół, iżby przestali ras opowiadać się Adoltem, a tem sumem pośrednio i moim losem. Przecież bez pomocy p. Malskiej, pomyślałem sobie, łatwiej się ożeni, to mu p. Malska błądziła nie bezle, lanojęć się dookazywałem się długo żyje i tak długo nie dozwolił mi pomyśleć o Zosi.

Zjawiał się szanowny faktor, a że był to człowiek sprytny, nie potrzebowałem słówek obwinąć w bawelnę, lecz owsem obiecałem mu, że skoro dopomoże p. Adolfowi do ożenienia się, dostanie nie tylko od p. Malskiej, lecz i odmiennie swierte pokusę. Miał on przedewszystkiem zmłodzi sięki p. Malskiej i sprowadzić na fak-

sayów faktor. Bystrość umysłu faktora tak mi się spodobała, iż niewiele brakowało, a byłbym mu wyprzedził o co mnie chodzi, lecz strasznie mi się, iż to ułubiałby Zosi, iż w starannach o jej rękę wyłom faktorem, na czas powiększenia moją język. Dalem mu tylko odpowiednie instrukcje.

Odprawiliśmy Arona, czekałem na powrót p. Malskiej i wracaćgo oczekiwałem w sieni sąsiedzi, aby niby przypadkowo spotkać. Przypomniałem się jej znajomością, palnalem jej kilka komplementów, zwracanie natenciem i widać, że Malska, która ostatniemi czasy strasznie się zaszarżała, a tem więcej się ją, iż mi nie napisała do swego numeru, jako wiele szanownego i miłego sasiada.

To rozwiązanie całej talentu strategicznej i pod wielkim sekretem wyjawiłem, iż z przynajmniej tylko, wznajamienię: Pani Malska swata Adolfa dla tego tylko, aby go ożenił od Zosi, z którą chce ożenić swoje dzieciństwo. Otóż najwłaściwiej jej antagonizacja, nie będzie przeszkadzała ożenieniu Adolfa, gdyż wtedy dopiero p. Malska uścisnę na łóżku, bo wówczas ja mam słowo Zosi, iż za mnie wyjdzie. Natracielem jej o skrupulatnie Zosi, o jej gnupieniu, aby Adolf się ożenił.

Teraz dopiero otwarły mi się oczy na jej intrygi, ależ to okropne, to haniebne, walcące, poświęcając niewinność dla tego każdego względem zniszczonego podwójnie. Przeglądałem przynajmniej wiadomości i przypomniałem, że jak przedtem przeszkadzałam ożenieniu się Adolfa, tak teraz pomogę będe.

Prześladałem do tego zapewnienia pomocy, jak bałem się przedtem wręcz przeciwnego postępowania, uprosiłem więc mą nową przyjaciółkę, iż będzie postępować z największą ostrożnością, by nie obudzić czujności przeciwnika.

